Välisministeeriumi Strateegiliste Uuringute Programmi teadus- ja arendusvooru (TA voor) uurimissuunad 2026. aasta vooru teemad

2026. aasta vooru teemad

Uurimissuund 1: Venemaa uuringud ja uurimissuuna arendamine

Venemaa on jätkuvalt suurimaks ohuks Euro-Atlandi piirkonna julgeolekule ja stabiilsusele. Eestit peetakse seniajani liitlaste hulgas heaks Venemaa tundjaks, keda kaasata olulistesse aruteludesse rahvusvahelisel tasandil. Samas on Venemaa tundmine ja vene keele oskus Eestis silmnähtavalt taandumas. Selles olukorras on Eesti huvides oluline Eesti uurimisasutuste ja teadlaste/uurijate võimalikult parimaid Venemaa teadmiste ja analüüsi taset kindlustada ja kasvatada. Oluline on arendada teadmisi Venemaal toimuvast, Venemaa toimimisest nii sisemiselt kui välispoliitiliselt ning regionaalselt, majanduslikult ja sõjaliselt.

Uurimissuuna eesmärk on tagada võimalikult täpse ja asjakohase Venemaa teadmiste ja analüüsi kättesaadavus ning toetada uuringute üldist taset, suurendades seeläbi teadmispõhist sisendit Eesti välis- ja julgeolekupoliitika kujundamiseks, ning toetades teaduskoostööd rahvusvaheliselt tunnustatud mõttekodadega. Huvipakkuvad ja vajalikud teemad on sealjuures muuhulgas: muutused Vene ühiskonnas Venemaa algatatud sõja tingimustes, Venemaa eesmärgid ja positsioneerimine uues geopoliitilises maailmakorras, Venemaalt lähtuv oht ja selle vastane tegevus, Venemaa majanduse tulevikuvaated jne.

Kontaktisik: Imar Y. Koutchoukali

Projektiperioodi pikkus: 4 aastat

Projekti toetuse maksimaalne aastane eelarve: 150 000 eurot

Uurimissuund 2: Hiina ja Aasia uuringud ja uurimissuuna arendamine

Arvestades Aasia rahvaarvu, kasvavat sõjalist ja majanduslikku jõudu, hiiglaslikke investeeringuid teadus- ja arendustegevusse ning vastuolulist keskkonnaalast tegevust, on Eesti jaoks oluline Aasias toimuvat tunda, osata seda tõlgendada ja mõista ning kasutada sealseid suundumusi võimalikult hästi oma julgeoleku aga ka laiemate huvide kaitseks nii avalikus kui ka erasektoris. On oodata, et lähiaastail süveneb võitlus piiratud ressursside, transiidikoridoride ja turvaliste avamere kaubateede pärast. Välisministeeriumi vaatest on oluline suurendada ekspertiis Aasia, sh Hiina ja India kohta, eriti piirkonna julgeoleku, turvalise tehnoloogia, regionaal- ja välispoliitika ning tehnoloogia ja digimajanduse teemadel.

Uurimissuuna eesmärk on luua ja arendada Eesti huvidest ning eripäradest lähtuvat vajalikku teadmist ja uurimisbaasi Hiina, India ja laiema Aasia piirkonna poliitiliste ning

majanduslike arengutest suurendades selle läbi teadmispõhist sisendit välispoliitika kujundamiseks ja vastuseks tulenevatele väljakutsetele, muuhulgas teemadel nagu Hiina ja teiste Aasia riikide välispoliitika mõju üleilmsele julgeolekule ja poliitilisele ning majanduslikule arengule, sh kriitiliste maavarade ja merejulgeoleku teemadel.

Kontaktisik: Imar Y. Koutchoukali

Projektiperioodi pikkus: 4 aastat

Projekti toetuse maksimaalne aastane eelarve: 150 000 eurot

Uurimissuund 3: Eesti välis- ja julgeolekupoliitika ajalooprogramm

Välisministeerium on alates 2022.a toetanud loomingulisi projekte Eesti välispoliitika ajaloo uurimiseks ja teadvustamiseks ning Eesti välisteenistuse loo talletamiseks ja ühise mineviku baasi loomiseks, sh teemadel nagu välispoliitilise mõtlemise ja tegevuse areng, esinduste võrgustiku areng, rahvusvaheline õigus ja selle mõjud ning muud seotud teemad.

Oluline ajalooprogrammi osa ja väljund on välisministeeriumi raamatusari, mille raames on seni ilmunud teos Eesti-Saksa põimitud ajaloost. Hetkel on ilmumas välisministrite kõnede teaduslikult kommenteeritud köide ning raamat Eesti liitumisest rahvusvaheliste organisatsioonidega, sealhulgas Euroopa Liidu, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatisooni (OSCE) ning NATOga.

Programmi eesmärgiks on otseselt ajaloo talletamise kõrval ja selle läbi arendada Eesti võimekust oma loo jutustamisel meile olulistel teemadel laiemalt kogu maailmas nii riikides kui rahvusvahelistes organisatsioonides. Samuti kasvatada ja toetada pädevaid välis- ja julgeolekupoliitika spetsialiste – nii ajaloolasi, rahvusvaheliste suhete uurijaid, diplomaate, ametnikke.

Kontaktisik: Imar Y. Koutchoukali

Projektiperioodi pikkus: 4 aastat

Projekti toetuse maksimaalne aastane eelarve: 150 000 eurot